

ZÁPIS Z 15. ZASEDÁNÍ RADY VLÁDY ČR PRO LIDSKÁ PRÁVA **21. června 2001**

Přítomni:

Členové Rady:

předseda Rady Jan Jařab, Jaroslav Müllner, František Lízna, Dana Němcová, Libuše Šilhánová, Pavla Boučková, Anton Otte

Stálí zástupci s hlasovacím právem:

Karel Hejč, Jan Wunsch, Jan Hutař, Hana Vejborná, Michal Nádvorník, Pavel Rotyka

Stálí zástupci bez hlasovacího práva, jiné pověřené osoby, sekretariát Rady:

Jaroslav Truneček (MO), Josef Kořenek, Jitka Gjuričová (MV), Václav Vávra (ÚVIS), Daniela Světlíková, Michal Krenk (MZ), Barbora Bukovská, Andrea Baršová (místopředsedkyně Rady), Veronika Pastrňáková (tajemnice Rady), Michal Vajrauch a Petra Burčíková (sekretariát Rady)

Hosté: místopředseda vlády Pavel Rychetský, Alena Svobodová (členka sekce pro práva dítěte), Karel Jícha, Kateřina Dejmalová (poradkyně ministra vlády ČR), Mirek Vodrážka

Program:

Předseda Rady přivítal místopředsedu vlády Pavla Rychetského a další hosty. Informoval členy Rady o výsledcích čtyř podnětů z minulého zasedání¹:

1. Usnesení Rady směřující k odstranění nedostatků v úpravě zdravotního pojištění dětí cizinců, které pobývají na území ČR na základě dlouhodobého víza. Vláda svým usnesením ze dne 6. června č. 546 vzala návrh Rady na vědomí a uložila ministru zdravotnictví zpracovat a vládě do 30. září 2001 předložit návrh novely zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a změně a doplnění některých souvisejících zákonů, nebo navrhnout jiná opatření k odstranění nedostatků k úpravě zdravotního pojištění těchto dětí.
2. Usnesení Rady směřující k novelizaci zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. Vláda svým usnesením ze dne 6. června č. 545 vzala návrh Rady na vědomí a uložila ministru spravedlnosti zpracovat a vládě do 30. září 2001 předložit analýzu účinnosti zákona, vycházející též z podnětu Rady, s návrhem věcného a časového řešení.
3. Usnesení Rady směřující k vytvoření mechanismu nezávislé kontroly nad místy, kde jsou zadržovány osoby zbavené svobody nebo osoby, jejichž svoboda je omezena, popř. kontroly nad respektováním lidské důstojnosti v ústavní péči obecně. Předseda Rady v této věci zatím navázal jen první kontakty.
4. Projednávání podnětu sekce pro občanská a politická práva k připravovanému zákonu o řízení před správními úřady (správnímu řádu), které bylo na minulém zasedání přerušeno, již nebude obnoveno, neboť podněty sekce byly využity v řádném připomínkovém řízení.

¹ Další podnět z minulého zasedání Rady v průběhu jejího 15. zasedání zmíněn nebyl. Jedná se o usnesení Rady, jež směřovalo k zavedení dočasné ochrany pro občany Ruské federace, kteří uprchli v důsledku konfliktu v Čečensku a pobývají na území ČR. Vláda v této věci dne 18. dubna 2001 přijala usnesení č. 352, kterým uložila ministru vnitra zpracovat a vládě do 30. června 2001 předložit návrh příslušného nařízení.

Místopředseda vlády Pavel Rychetský informoval Radu o průběhu projednávání jejích podnětů ve vládě.

Podnět sekce pro občanská a politická práva k připravované novelizaci zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů.

Podnět uvedla tajemnice Rady Veronika Pastrňáková. Poradkyně ministra vlády ČR Kateřina Dejmalová podnět uvítala s dílčí připomínkou k bodu 2, která byla na místě akceptována. Mpř vlády Pavel Rychetský podnět rovněž ocenil a zdůraznil, že neexistence opravného prostředku je vážným nedostatkem platné právní úpravy. Po diskusi, která se soustředila na typ odvolacího orgánu (komise nebo soud), Rada podnět jednomyslně schválila.

Podnět sekce pro práva dítěte vycházející z průzkumu situace v dětských domovech, výchovných a diagnostických ústavech

Podnět uvedla členka sekce Alena Svobodová, která vedla pracovní skupinu sekce pro práva dítěte a sekce proti mučení a jinému nelidskému, krutému nebo ponižujícímu zacházení a trestání, jež výzkum připravila. Průzkum, ve kterém byla zmapována situace ve 20 % všech školských zařízení, byl všemi diskutujícími, včetně mpř v Pavla Rychetského a náměstka ministra školství Jaroslava Müllnera, oceněn jako velmi obsažný a podnětný. Zazněly i dílčí připomínky upozorňující na nutnost přesnější formulace doporučení. Na návrh zástupkyně ministerstva vnitra Jitky Gjuríčové bylo ke specifickým doporučením přiřazeno i obecné doporučení ve znění: „Orientovat ústavní výchovu dětí a práci s nimi na posílení osobních kompetencí dětí integrovat se do běžného občanského života.“ Rada podnět přijala jedenácti hlasy, jeden se hlasování zdržel. Rada současně pověřila svého předsedu, aby dále jednal s MŠMT o konkretizaci opatření plynoucích z doporučení Rady.

Podnět sekce pro rovné příležitosti žen a mužů – návrh prohlášení Rady na podporu snahy o zkvalitnění institucionálního zabezpečení politiky rovných příležitostí pro ženy a muže

Návrh prohlášení, který uvedla tajemnice sekce Petra Burčíková, byl jednohlasně přijat.

Personální změny v sekcích a pracovních skupinách

Rada schválila nové členy sekcí a pracovních skupin:

Milan Vybulka, na návrh náměstka ministra spravedlnosti Aloise Cihláře, do sekce pro občanská a politická práva (9 hlasů pro, jeden proti, dva se zdrželi);

Martin Pelcl, justiční čekatel OS Mělník, na návrh předsedy Rady, do sekce pro občanská a politická práva (jednohlasně);

Kateřina Březinová, ředitelka Multikulturního centra v Praze, na návrh předsedy Rady, do pracovní skupiny pro lidská práva a sdělovací prostředky (jednohlasně);

Zdeněk Kalvach, lékař-geriatr, na návrh předsedy Rady, do pracovní skupiny pro lidská práva a biomedicínu (jednohlasně);

Pavel Baudiš, zástupce České psychiatrické společnosti, na návrh předsedy Rady, do pracovní skupiny pro lidská práva a biomedicínu (jednohlasně);

Pavla Hradečná, pracovnice Poradny pro uprchlíky ČHV, na návrh Dany Němcové, do sekce proti mučení a jinému nelidskému, krutému nebo ponižujícímu zacházení a trestání.

Podnět člena Rady Karla Holomka k novelizaci zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích

Podnět uvedl host předsedy Rady Karel Jícha. Vzhledem ke složitosti problematiky, k nejasnosti kompetencí jednotlivých resortů a k tomu, že členové Rady nebyli v dostatečném předstihu s podnětem seznámeni, rozhodla Rada po kratší diskusi projednávání tohoto bodu přerušit. Současně pověřila svého předsedu, aby se spojil s příslušnými resorty (MS, MF, MO a LRV) a požádal je o vyjádření, přičemž na příštím zasedání Rady podá informaci o výsledku a navrhne další postup.

Statut Rady vlády ČR pro lidská práva

Tajemnice Rady Veronika Pastrňáková seznámila přítomné s probíhajícím procesem standardizace statutů poradních orgánů vlády, jehož realizací je pověřen ministr vlády Karel Březina, a s konkrétním návrhem na transformaci statutu Rady, který podle zadání zpracoval sekretariát Rady. Obsáhlá diskuse se soustředila zejména na dva okruhy, a to na otázku předsednictví a na způsob jmenování členů – zástupců odborné veřejnosti. Rada nakonec pověřila předsedu, aby při dalších jednáních o konkrétní podobě statutu prosazoval následující požadavky, které jsou odlišné od předloženého návrhu:

1. Vzhledem ke specifickému charakteru Rady by jejím předsedou měl nadále být zmocněnec pro lidská práva (podle předloženého návrhu měl být předsedou Rady mpř vlády a předseda LRV). Pro návrh bylo 10 hlasů, proti 0, zdrželi se 2.
2. Sekce pro výchovu k lidským právům by po transformaci na Výbor měla být zachována (v předloženém návrhu byla vypuštěna). Návrh byl přijat 8 hlasy, 4 se zdrželi.

Informace o plánovaných zasedáních sekcí a připravovaných tématech na 16. zasedání Rady

1. Návrh na právní úpravu bezplatné právní pomoci (zastupování v řízení občanskoprávním a před správními úřady, v trestním řízení i pro poškozené) – téma sekce pro občanská a politická práva, resp. její pracovní skupiny vytvořené ve spolupráci s Asociací občanských poraden a Českou advokátní komorou. Termín následující schůzky nebyl dosud stanoven, zájemci o spolupráci se mohou obracet na tajemnici Rady i příslušné sekce Veroniku Pastrňákovou.
2. Problematika dodržování lidských práv v nestátních zdravotnických zařízeních – téma pracovní skupiny pro lidská práva a biomedicínu, která se sejde 26.6. ve 13,30 hodin v kanceláři zmocněnce pro lidská práva.
3. Sekce pro práva cizinců se na svém zasedání dne 27.6. (v 10,00 hodin ve Vladislavově 4, zasedací místnost v suterénu) bude zabývat otázkami umístování nezletilých cizinců bez doprovodu, kteří jsou dosud umístování do diagnostických ústavů.

Dalším připravovaným tématem příštího zasedání je podnět sekce proti mučení a jinému nelidskému, krutému nebo ponižujícímu zacházení a trestání ke zřízení ochranného zadržování pro sexuální devianty, kteří opakovaně páchají závažnou trestnou činnost a maří léčbu. Informace o podnětu může poskytnout tajemnice sekce Petra Burčíková.

Zapsala: Andrea Baršová

Schválil: Jan Jařab

